# Els secrets més ben guardats de l'Agència Nacional de Seguretat (NSA).

*Opinió | 20-08-2013 | 10:18*

Les últimes informacions publicades pel setmanari alemany ?Der Spiegel? posen de manifest que Espanya, com a unitat política enquadrada tant a la UE com a l'OTAN, no és encara un estat fiable per a molts dels aliats. La qüestió "Gibraltar" posa de manifest aquesta afirmació: Espanya no és un bon amic dels aliats. Les revelacions publicades procedeixen, segons cita el mateix diari, de la fugida de documents provocada per l?exanalista de la CIA Edwuard Snowden-ara "refugiat polític" a Rússia-, i se?n desprèn que Espanya és un 'objectiu a espiar' per l'Agència Nacional de Seguretat (NSA) dels EUA.

Les fonts d'informació i dels serveis especials d'alguns països, com Xina, Rússia o França, estan cada vegada més convençuts que els Estats Units han col·laborat "més estretament" amb Alemanya en la instal · lació de l'espionatge en l'entorn europeu que amb la resta dels seus socis de l?OTAN. La situació esdevé del final de la II Guerra Mundial, primer perquè era necessari establir un control rígid sobre tots aquells col·laboradors de la finalitzada Alemanya nacionalsocialista, però immediatament després, perquè Alemanya va quedar dividida en dos estats que van implicar l'escenificació més visual de la guerra freda : Alemanya es va convertir en un "punt calent" de l'espionatge internacional i tràfec d'informadors, intercanvis d'espies o camí segur per creuar d'una banda a l'altra del Teló d'Acer.

Què queda de tot allò? Com a mínim un sistema d'informació prou fiable establert durant dècades pels serveis d'intel·ligència de diversos països. Alemanya s'ha sentit també espiada, i ja s'han convocat al país germànic diverses protestes i manifestacions contra l'espionatge dels EUA, però la veritat és que Alemanya, des de principis dels anys 50 del passat segle, es va convertir en un territori "adobat" per als espies d'un i altre bloc.

Les prioritats de la NSA sembla que s'establien de manera bastant bàsica i senzilla -la intel · ligència no és massa complicada, sinó tot el contrari, molt directament, d'acord amb una escala que va de l?1 -o màxim interès- al 5 -escàs interès-. Per països, Alemanya està situada als rangs intermedis, apunta el setmanari, al mateix nivell que França i el Japó i per davant d'Itàlia i Espanya. En quan a focus d'interès, en el que a Alemanya es refereix els aspectes prioritaris de la política exterior, així com l'estabilitat econòmica i l'anàlisi de riscos financers, pel que sembla situats a l'escala 3. Per darrere quedarien països com Cambodja, Laos, el Vaticà, Finlàndia,

Croàcia, Dinamarca o la República Txeca, classificats en el nivell 5. Els objectius de màxima prioritat, segons aquest mitjà, de la NSA són la Xina, Rússia, Iran, Pakistan, Corea del Nord i Afganistan. És a dir, que dels temps de la guerra freda poc o gairebé res ha canviat.

Segons aquestes informacions ara fetes públiques, les qüestions del màxim interès són l'exportació d'armes i comerç internacional en la baula de prioritats número quatre, mentre que els ciberatacs no són tan importants com sembla, segurament pel fet que els centres neuràlgics ja estan protegits amb cert nivell de garantia, i apareixen tipificats amb el número 5. Els documents constaten que la Unió Europea (UE) és objectiu per als atacs de l'espionatge cibernètic nord-americà, especialment en els àmbits de política exterior, comerç internacional i estabilitat econòmica, tots ells de rang 3.

Però, i d'Espanya, què cal espiar? La NSA estableix tot un ampli horitzó d'informació, tots els territoris són objectiu, uns amb més intensitat, d?altres amb menys. Espanya se situa en una posició intermèdia, semblant a la d'Itàlia. El nostre país sempre ha estat "insegur" des del punt de vista polític. Espanya no ofereix gaires garanties en algunes qüestions bàsiques per a la seguretat i defensa que interessa a l'entorn OTAN. Ja la mateixa manera d'entrar a l'OTAN, mitjançant un referèndum que va intentar adherir sense pertànyer a l'estructura militar, el que va semblar del tot inconcebible, si tenim en compte la finalitat militar de la mateixa entitat.

La situació actual d'Espanya és a més molt diferent de la de fa només tres o quatre anys. Els serveis d'intel·ligència de totes les potències exteriors instal·lades al nostre país han quedat atònites davant la situació real a la qual han portat les retallades del govern Rajoy: Espanya s'ha quedat sense forces armades, s'ha enviat al desballestament el vaixell insígnia i els seus cinc submarins han quedat sense operativitat. Fins i tot la moderna sèrie S-80, que es pretén construir a les drassanes de Cartagena, ha quedat inicialment paralitzada sota l'excusa d'un deficient càlcul estructural, tot i que algunes informacions apunten les dràstiques i injustificats retallades de l'executiu Rajoy.

Espanya és pràcticament l'únic país de la UE que canvia algunes polítiques fonamentals quan se substitueix el govern per causes electorals: política exterior, diplomàcia i directrius econòmiques -no diguem ja l'ensenyament o educació- pateixen al nostre país els canvis dels governs successius. Aznar va tenir la valentia d'intentar transformar el caràcter d'Espanya de "colònia nord-americana? a "província", va posar amb Bush les botes a la taula i es va xutar els ranxos texans. No va funcionar. El següent president espanyol, Rodríguez Zapatero, era un home del "no a la guerra" i que va romandre assegut al pas de les banderes nord-americanes desfilant. Els atemptats de l'11-M van ser mostra evident que els serveis d'intel·ligència espanyols només funcionaven per a algunes coses, i es va demostrar la seva escassa fiabilitat en els moments crucials. Avui encara se segueixen redissenyant sense encertar.

El Govern d'Espanya sol canviar sensiblement tant la política exterior com la de defensa quan es canvia de govern, i aquest és un eix prioritari per a qualsevol servei d'intel·ligència: saber què farà un govern donat en un moment donat. Espanya no ofereix seguretat ni fiabilitat, i les seves decisions, al contrari de les que pugui posar en marxa França, Alemanya o el Regne Unit, no són previsibles. Si ni tan sols russos o xinesos saben el que passarà a Espanya, molt menys els nostres aliats.

L'anomenat "conflicte" de Gibraltar podria enquadrar en aquest mateix tipus de "coses rares" que fa Espanya. Com pot justificar-se tal maniobra de distracció del govern Rajoy enfront del Regne Unit, aliat nostre en el marc de l'OTAN? Per Gibraltar passa un cable submarí de control de trànsit marítim que arriba fins a les costes africanes -al Marroc-, i que és clau per a la defensa de la

Mediterrània. I Gibraltar és base de l'OTAN. Ja circula per algunes delegacions de països de la Commonwealth del Comitè Olímpic Internacional un cable amb algunes indicacions sobre a qui s?ha de donar suport de cara a l'elecció de la seu per als Jocs Olímpics del 2020, i no figura cap país europeu en les previsions. Paradoxalment, davant d'un possible conflicte amb, per exemple Marroc, és altament probable que l'Armada britànica hagi d'acudir en suport d'Espanya, com a aliat de l'OTAN que és. I que els vaixells en defensa d'una Espanya sense Armada, s'establissin a Gibraltar.

Totes les coses tenen un cost, és possible que Espanya no tingui ben enfocades les seves prioritats d'intel·ligència, i hauria de començar a corregir-les per no seguir perdent trens. La seguretat i defensa col·lectives amb els nostres socis, amics i aliats, hauria d'estar entre les primeres.

Autor: José Luis Barceló/GN